

Határtalanul!

HAT-KP-1-2023/1-001557

Budapest I. Kerületi Szilágyi Erzsébet Gimnázium

2024. május 27-31.

A csodálatos csíksomlyói kegytemplom és kolostor

Gyakran csak úgy emlegetik a magyarság egyik legnagyobb zarándokhelye és kultúrtörténeti emlékhelye. Magyarok ezrei látogatják meg a világ minden tájáról.

A 15.században húzták fel gótikus elődjét a ferencesek, sőt mi több Hunyadi János is segédkezett a munkálatokban. Sajnálatos módon a 17.század elején a törökök porig égették. Sok sikertelen javítás után új templom építése mellett döntött a nép. Konstantin Schmidt alkotta meg a vadonatúj barokk templom terveit, amit 1804ben kezdtek létrehozni majd 1830ban fejezték be. Fogarasy Mihály az akkori erdélyi püspök szentelte fel.

A kegytemplom és kolostor berendezését példaképpen a szószéket Papp Miklós csinálta, aki bábulatos munkát végzett. Említésre méltó még Urbanszky Fülöp, mesterien festette ki a falakat.

A Szűz Máriát a kis Jézussal ábrázoló kegyszobor a templom legértékesebb része. A hársfából faragott 2,27 méter magas reneszánsz szobor 1515-1520 körül készült. Jelenlegi tudásunk szerint az alkotója ismeretlen. Ez a kegyszobor a Mária-zarándoklatok központja, a zarándokok előttte fejezik ki hódolatukat, a lábát megcsókolják, megsimogatják, hozzá érintik kegytárgyaikat és imádkoznak hogy életük tele legyen boldogsággal. Érdekesség róla, hogy annó mikor a török vezér el akarta vitetni onnan, viszont túl súlyosnak bizonyult, haragjában kardjával megrongálta a Szűzanya orcáját és nyakát amit mai napig észre lehet venni.

A katolikus templom ingyen meglátogatható családoknak, osztályoknak de akár egyedül is élvezhetik a békét és az Istennel való összhangot, beszélgetést.

Bosznai Zsonci és Dabis Simba alkotása ☺

A székyderzsi unitárius templom

Saját szemmel látva a templomot, nem igazán tűnik olyan réginek, pedig az, de erről majd később. Vissza a kinézetre, magas tornya 30 méter. A hajó hossza, a szentéllyel együtt 28 méter, szélessége 7,25 méter, belső magassága 15 méter, külső magassága 20 méter.

A templomot téglalap alaprajzú sarokbástyás erőd övezi, amelynek magassága 5 méter. A déli oldalon, a délkeleti védőtoronytól alig három méterre a kaputorony található, minek magassága 11 méter. A falba 5 bástyát építettek.

Történelme egészen 13-15. századig nyúlik vissza, mivel akkor építették. Igen 2 évszázadon át! Először még csak kis

kápolna volt, aztán a 15. századra ilyen lett. Belül szép kékre festett padok, falon akkori freskók maradványai, amik a Szent László legendát ábrázolják, úgy, hogy még ma is tisztán látszik a jelenetsor.

Rácz Vendel és Varga Nándor

2024. május 27-én délután 3 óráig érkezünk Bánffyhunyadi.

A következő foglalkozás a bánffyhunyadi Református templom megtekintéséről, valamint Jókai Mihály Gyula Gyula rókus lelképásztorral történt találkozásunkról szól.

Miután helyet foglaltunk a szép régi templomi padokban, a lelképásztor úr mesélni kezdett.

Megtudhattuk, hogy a 11. és a 12. században Bánffyhunyadi királyi tulajdonban volt, majd a 13. századtól egészen 1848-ig a Bánffy család tulajdonában tartozott.

A templom a 13. században épült. Itt őrzik azt a hétélműs nagy koszorút, amit Kossuth Lajos temetésére készítettek és amit nagy gonddal egy üveg mögött állítottak ki. A harang a 18. századból való és a feliratán a következő olvasható: „Az Isten dicsőségére tsináltatta a Bánffy Hunyadi Reformata Ecclesia a maga költségén Anno 1761 D.I.K”.

Az orgona sípszámát megsaccolhattuk, repkedtek a számok, de persze meg sem közelítettük a valóságot, ugyanis 700 sípja van. A kazettás mennyezet pedig 230 kazettából áll és 1705-ből való. A padokat kolozsvári szász asztalosmesterek készítették 250 évvel ezelőtt. Az oltáron kalotaszegi nagy írásos, piros színű mintával hímzett terítő ékeskedik. Arról is szó esett, hogy mi a szószékkorona szerepe. Amikor a pap a szószéken prédikál, a korona segítségével terjed el jól hallhatóan a hangja az egész templomban.

A szószéket a Bánffy család csináltatta azért cserébe, hogy a családtagok a templomba temetkezhessenek. Pár éve feltárták a család sírjait a templom alatt, egy addig érintetlen kriptában, és jelenleg a templom közepén álló asztalra helyezett képeken lehet a Bánffy család tagjait megtekinteni. A régészek csodás ékszereket és dolmányokat is találtak, amikor feltárták a kriptát. Érdekesség, hogy a gyermekek ruhája nagyon jó állapotban maradt fenn. Öt gyermeket temetett el a család, ami abban az időben sajnos normális volt, mert egy átlag családban minimum 10 gyermek született.

A templomot 2017-ben kezdték felújítani és 2 éve adták át a gyülekezetnek. A református közösség tagjai ma egy gyönyörűen felújított, rengeteg érdekességet és kincset őrző több mint 700 éves templomban imádkozhatnak.

Nemeskéri Miksa és Forgács Frigyes

Tamási Áron Emlékmúzeumának meglátogatása

Tamási Áron szülői háza Erdélyben, Farkaslakán (Székelyföldön, Romániában) helyezkedik található. Ez a ház az 1800-as években épült, és ma emlékmúzeumként működik. Az emlékházban Tamási Áron személyes tárgyait, kéziratait, leveleit és könyveit állították ki. Az épület tipikus székely ház, ahol Tamási családja élt. A ház berendezése is korhű, megmutatja, hogyan éltek akkoriban. Tamási Áron itt született 1897. szeptember 19-én.

A család nagy volt, Tamási Áronnak összesen 11 testvére volt, de sajnos közülük csak 5-en éltek meg a felnőttkort. Tamási Áron katolikus volt, és ma is az ő nevét viseli a ház, mint emlékmúzeum.

1916-ban katona lett, részt vett az I. világháborúban is.

Tamási Áron 1923-ban Amerikába utazott, ahol három évet töltött. Itt kezdett komolyabban írni, és több műve is született ebben az időszakban. 1926 májusában tért vissza Erdélybe, pontosabban Kolozsvárra.

Tamási Áronnak négy felesége volt. Erzsébetet 1926-ban, Magdolnát 1944-ben , Alízt 1949-ben, Ágotát 1965-ben vette feleségül. 1944-ben menekülnie kellett, mert zsidókat rejtegetett, és ez veszélyes volt akkoriban. 1949-ben Budapestre költöztek. Alíz 1993-ban hunyt el.

Tamási Áron 1966 májusában halt meg, és júniusban temették el Farkaslakán. A temetés különleges volt, mert két fa közé helyezték el sírját, a templom mögé.

Az ünnepségre 19:10-kor indultunk a farkaslakai szállásunkról. 19:30-ra odaértünk Korondra, a művelődési házhoz, ahol 3 másik iskolával (debreceni, kisvárdai, pápai iskolával) együtt megnézhattuk a székely hagyományokat bemutató előadást.

Elsőként a Korondi Fúvószenekar adott elő dalokat. Nagyon ügyesek voltak és egyáltalán nem látszott rajtuk az izgalom.

Ezután két lány magyar népdalokat énekelt eredeti korondi népviseletben. A lányok a fúvószenekarnak is tagjai voltak. A hangjuk tökéletesen hallatszott az egész teremben hangosítás nélkül!

Majd egy hölgy és egy férfi néptáncolt, ők magyar népviseletet viseltek. Őket hegedű és harmonika kísérte. A csárdás alapjait is megtanulhattuk. Az osztályból és az ott lévők közül is sokan mentek fel a színpadra megtanulni a lépéseket.

Zárásként meghallgattuk és elénekeltük a Székely Himnuszot. A kijáratnál farsangi fánkot kaptunk.

Miután megettük, visszaindultunk a panzióba, hogy kipihenhessük a nap fáradalmait és összepakolhassunk a másnapi útra.

SZALMA FELDOLGOZÁS

A legismertebb tárgy, amit szalmából készítenek, az a kalap. Az ottani emberek 40 méter szalmát fonnak kalapnak. A megmángorlás azt jelenti, hogy kilapítják a szalmát. Egy és fél óra kell ahhoz hogy kézzel megcsináljanak egy embernek való kalapot. A kalapon kívül Szalmából lehet még készíteni: Könyvjelzőt, poháralátétet, edény alátétet, kis kosárt. A nők nagyobb karimájú kalapot hordanak, mert a nők mennek földet művelni és hogy ne égjenek le az egész napos munka alatt. A koszorú díszhez 5 méter karácsonydísz kell. A kalapokra szoktak tenni dísznek karkötőket, ettől még különlegesebb lesz a kalap. A „falú fiataljai” lapos fonatott készítenek, az összes készítményhez nem csak szalma, hanem rafia az az nád szál kel, amivel megkötik a szalmát. Szerencsére mi is kézműveskedhattunk egy angyalt, amit ceruzás angyalnak hívnak. Úgy kell elkészíteni, hogy fogsz 4 szál szalmát és egy ceruzát, a 4 szál szalmát félbe kellett hajtani, és közzé kellett tenni a ceruzát, utána a ceruza alatt közvetlen meg kellett kötni egy rafiával- az az egy nád szállal, utána megkaptuk az angyalka szárnyát pár kedves hölgytől és a félbe hajtott szál szalma közé kellett betenni és alatta is meg kellett kötni egy rafiával a szárny alatt. Ezután könnyedén le lehet húzni a fejét a ceruzáról, és végezetül a szoknyáját olyan huszúra vágod amilyenre szeretnéd és olyan formájúra ahogy te akarod. Még az angyalka készítés mellé mindenki kapott egy csillagot is illetve az egész osztály kapott egy mini kalapot ajándékba. És még egy szuvenir bolt is volt, ahol szebbnél szebb szalmából készült tárgyakat lehetett kapni pl:könyvjelzőt, karkötőt, virágokat és kalapokat is. Emelett ingyen kaptunk ebédnél isteni lángost is :)

Készítette:

Csemniczky Pálma és Benkó Julcsi

Kolozsvár, ismerkedés a város történelmi nevezetességeivel

Az utolsó nap rizikósan telt, az indulás a szállásról 32 gyerekekkel nem a legegyszerűbb mutatvány. Miután az indulással megvoltunk, egy hosszabb út után megérkeztünk Kolozsvárra, ahol dugóban rekedtünk. Nagyon lassan haladtunk, de legalább volt időnk megcsodálni a gyönyörű építkezési stílust. Az eső elkezdett esni, egyféle titokzatos, rejtélyes hangulatot adva a városnak. Az elején még kifejezetten békés érzés volt az osztálynak együtt átélnie egy ilyen élményt, de aztán mindenki telefonja egyszerre megszólalt a medveriasztóhoz hasonló hanggal. Sokan úgy gondolták ez is biztos egy medveriasztás, rögtön nyomták is az „ok”-t, nem elolvasva a riasztást, ám néhányan meglepődötten jelezték az osztály felé, hogy másról van szó. A vihar erősödni kezdett, mi pedig elkezdtünk aggódni. Persze meg lettünk nyugtatva, de sokan már hívták a szüleiket: „lehet késni fogunk, zuhog az eső és dugóban vagyunk; vajon lesz baj?; az értékeimet mellém temessétek; stb...” Ahogy az eső kezdett csöndesedni az osztály is kezdett megnyugodni. Az ablakok kitisztultak, ki tudtunk nézni rajtuk újra, az utcákon néhol tizenöt centiméter magasan állt a víz, a lejtősebb utakon zubogott le a víz. A nap kezdett kisütni gyönyörűen megvilágítva az eső által hagyott nyomokat. A város elhagyása után a telefonjaink újból megszólaltak, ugyanazzal a riasztással. Enyhe esőbe keveredtünk ismét, a nap süttött az erdős területen még szebb hatást nyújtott a szemerkélő esővel együtt. Indultunk haza.

Az elárasztott falu

A helyszínen Szőcs Lajos fogadott minket, és elmesélte az elárasztott falu tragikus történetét.

A lakosok akik önellátó gazdaságot folytattak és békében s nyugalomban éltek meghallották hogy azt pletykálják hogy a békés falujukból egy gátat fognak csinálni és el fogják árasztani.

Ezt a cselekedetet ma már sok emlék őrzi, például: a vízben lévő templom és maradványok. És a Sírátófaluk amiről minden augusztus első szombatján az ott lakók visszajönnek és megemlékeznek.

De az biztos hogy a faluban élő embereknek ez mégjobban megnehezítette az életüket, mert mégis csak kisebbségek voltak egy idegen országban, és még gúnyneveket is kaptak. Ma már azt tippeljük hogy azért árasztották el a falut hogy energiát termeljenek, de végül ez nem nagyon sikerült.

Más okból meg, meg akarták akadályozni az árvízet.

Harmadik okuk meg az volt hogy ivóvíz ellátást biztosítsanak.

De ma még csak találgatjuk hogy miért történt mindez.

A parajdi sófeldolgozás

Megtalálása

A parajdi só az erdélyi sóvidéken található meg. Már az ókori görögök is bányászták ezt az értékes kincset. Akár háromszáz kilós is lehet egy sötömb, de ötven kilós formában is megtalálható. Kézzel bányásszák a parajdi sót, majd aprítás után csomagolják.

Összetétel

Mindössze 84 ásványianyagot tartalmaz, az asztali sótól eltérően ebben nem található adalékanyag, csomósodásgátló anyag és szennyeződés.

Felhasználás

A parajdi sót leginkább ízületi és légúti problémák ellen használják. Az inhalálással alkalmazva tisztítja a hörgőket és segít a köhögés csillapításában. Ezen kívül használják a bőr PH értékének a helyreállításában is. A legfontosabb viszont számunkra mindig is az étel ízesítése lesz.

Segesvár történelmi központja

Petőfi Sándor

Segesváron egy csodálatosan szép helyre érkeztünk, sajnálatos módon az időjárási viszonyok miatt nem tudtunk sokáig nézelődni a kertben, de egy kicsit azért sikerült. A kertben volt egy csodás szobor egy madárral a tetején Petőfi Sándor emlékére, csoda szép virágok és pár koszorú is díszítette a kertet. Az elő adást az emlékházban hallgathatunk meg, ahol Petőfinek az Segesváron töltött idejéről tudhatunk meg információkat. Az utolsó szobában egy makett volt látható ami bemutatta az ottani háborúnak menetét, Petőfinek az akkori helyét a háborúban. Úgy tartják a Segesváriak hogy Petőfit ott láttak utoljára amiből azt gondolják hogy Segesváron is halt meg, ezt nem tudják biztosan de azt igen hogy biztosan Erdély területén halt meg.

Szia Marcell!

Küldjük a beszámolót:

Harmadik napon utunk Erdély egyik legismertebb gyógyfürdőjéhez, a szovátai Medvetóhoz vezetett. Miközben körbejártuk a természetvédelmi területen fekvő tavat, számos érdekességet tudhattunk meg a tóról az idegenvezetőnktől. Ez a tó a világ legnagyobb heliotermikus tava, amelynek vize 35 Celsius fokra melegszik fel. A tó egy sós talajon élő víz, felmelegedését pedig a napsütés idézi elő. A tó felszínén lévő édesvíz réteg megakadályozza a tó kihűlését, ami így állandóan gyűjti a meleget.

Idegenvezetőnk azt is elmesélte, hogy a legenda szerint a tó helyén valamikor palota állt, amelyben egy tündérkisasszony lakott, aki beleszeretett egy pásztorlegénybe. Mikor a pásztorlegény mégis egy földi lányt vett feleségül, a tündérkisasszony mérgében a pásztor fiút a nyájával együtt sósziklákká változtatta, majd a saját palotáját is megátkozta, ami egy mély gödörbe zuhant. Mikor a tündérkisasszony megbánta tettét sírni kezdett, ami feltöltötte a nagy gödröt, és így jött létre a tó.

Valójában a tó 1875-ben egy hatalmas felhőszakadás után jött létre és a nevét arról kapta, hogy felülnézetből egy kiterített medvebőrre hasonlít a formája.

Üdv:

Juli, Pisti

Csíki csipsz gyár

Európában ez az egyetlen látogatható chips gyár. A feldolgozandó krumplikat helyi termelőktől kapják és a gyár adja ki a magokat nekik. Kb 50 db termelővel dolgoznak együtt. 8C-fokon tárolják egy speciális zöld fény alatt ami gátolja a krumpli kicsírázását.

Feldolgozása: Először is lemossák a burgonyát, majd lehámozza egy gép, majd fel is szeleteli, aztán egy újabb mosás és aztán blansírozás következik ami az előfőzést jelenti. Ezután újabb átmosás majd szárítás következik. Végezetül sütés, fűszerezés és csomagolás. Sütési idő változó.

A kiserelések 20-tól 250 grammig elérhetőek. A csomagokba nitrogén védőgázt töltenek puhulás ellen.

Termékeik: sör, chips, popcorn, tallér, pufi.

Lidlnek is ők készítik a chipset.

Hámori Szonja és Finichiu Hanna

Taplófeldolgozás Máté Alberttel

Az erdélyi osztálykirándulásunk negyedik napján, csütörtökön elmentünk Korondra, ahol megismerkedünk egy taplászmmesterrel.

Kiderült számunkra, hogy a tapló jóval több annál, mint egy tűzgyújtási eszköz. A taplászmmester megmutatta, hogy hogyan kell a taplógombát feldolgozni és hasznos tárgyakat készíteni belőle.

Először elővette a nagy sarlóját, kiélezte és lefertőtlenítette, ezután szépen lassan elkezdte kisedni a tapló belsejét. Meghámozta a külsejét is kicsit, ezután fertőtlenítőszerrel fűjt a taplóra és elkezdte ütni egy kalapáccsal, hogy megnyúljon. Amikor végzett elrakta, hogy pihenjen a tapló és körbe adta a régebbi taplókat, hogy megnézhessek azok milyenek. Ezek a taplók is selymesek voltak, de vigyázni kellett nehegy elszakadjanak, mert nagyon sérülékenyek voltak.

A bemutató után elkezdett beszélni az ottani hagyományokról és hogy hol lehet a taplógombát megtalálni az erdőben. Meglepő volt, hogy a bükkfákon lehet ezt a gombát megtalálni és hogy tulajdonképpen ez a gomba egy parazita, amely megfertőzi a fát. Később egy-pár osztálytársunknak felajánlotta, hogy választhatnak egy fából készül sablont, amin különböző minták voltak. Erre a sablonra kellett ráilleszteni a kilapított taplót és vasalóval ki kellett vasalniuk. Amit elkészítettek, azt meg is tarthatták.

Ami nagyon érdekes volt, hogy mennyire sok dolgot lehet csinálni taplóból. Például kalapot, tarisznyát, terítőt, kötözőszert, és még kabátot is.

Összeségében nagyon érdekes volt számunkra, amit láttunk és hallottunk. Mindenkinek csak ajánlani tudjuk, hogy ha lehetősége van rá menjen el Korondra és látogassa meg Máté Albert taplászmmestert.

Készítette:

Tar Domonkos és Nádasdi Zalán

Az erdélyi kirándulás utolsó napján egyik megállónk egy **szörpkészítő manufaktúra volt ahol** termékkóstolásra tehattünk szert. A **különleges szörpökön kívül**, mint például a **fenyőszörp**, voltak ott még ínycsiklandozó **lekvárok**, isteni **sajtok**, remek **teák**, és persze a **vert kenyér**. Volt egy különleges szószuk, a **zakuszk**.

A vertkenyeret azért hívják úgy ahogy, mert a kisütés után szénnel van borítva a külseje, és ahhoz hogy ez a réteg lekerüljön róla jól meg kell verni, és így szépen lassan lejön.

Ínycsiklandozó és különleges íze volt.

Az átlag magyar kenyerekhez képest számunkra kicsit nehezebb/teltebb volt az íze, de pont ezért tetszett.

Kóstolhattunk kézműves köpült vaját és zsírt is. Később rengeteg féle lekvárt is kipróbálhattunk, köztük a különlegesebbeket, mint például a csipkebogyó lekvárt.

TERMÉKKÓSTOLÁS - erdélyi ínycséségek

Eme ízletes ételek, és italokból tudtunk másnapra is rendelni, hogy megoszthassuk családtagjainkkal az erdélyi ízvilágot.

A páratlan szépségű kilátás mellé páratlan ízélményt nyújtó sajtok párosultak. 😊 Ilyen volt a levendulás kecskesajt, amely a zakuszkával együtt a személyes kedvencünk volt. Emellett a zöldfűszeres lilahagymás és extra ízesítés nélküli füstölt sajt volt a másik különlegesség, amely szintén helyi gazdák állatainak tejéből készült.

A 30-as Őrház az Ezeréves határon, avagy Indóház Bilibók Ágostonnal

Kirándulásunk egyik megállója a Gyimesi-szorosban, a történelmi Magyarország egykori határán, a felújított vasúti őrháznál volt. Vezetőnk Bilibók Ágoston, Guszti bácsi volt, aki körbevezetett minket a MÁV legkeletibb baktérházában, és aki sok érdekes és izgalmas dolgot mutatott be nekünk. Guszti bácsi mindent tud a helyről, ő vezeti körbe az idelátogatókat, ahogy azt tette a mi esetünkben is. Guszti bácsinak is köszönhető, hogy ez a hely most a régmúlt emlékeket ilyen elevenen őrzi. Mint idehaza megtudtam, Guszti bácsit 10 évvel ezelőtt ki is tűntették, megkapta a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét az akkori köztársasági elnöktől a magyar kultúra és hagyományok megőrzése, valamint a magyar vasút emlékeinek ápolása érdekében folytatott munkájáért.

A vasútvonal ezen szakasza az 1800-as évek legvégén épült. Történelem órákon most járunk a II. Világháborúnál. A környék 1944-ben súlyos harcok színterévé vált. Ekkor épült az épület pincéjében a bunker, illetve tankok ellen számos betonakadályt is építettek. Ilyen akadály most is látható az őrház előtt. Ezeket mi is láttuk. Az őrház maga mára vasúttörténeti emlék, mely páratlan kiállításnak ad helyet régi tárgyakkal és képekkel egyben.

Nagyon izgalmas volt belecsöppenni ebbe a korba. Nagyon tetszett a kiállítás.

Érdemes lesz a környékre is visszalátogatni egy újabb túrára, hiszen az őrház a Rákóczi-vár romjai alatt található, csodaszép vidék.

Tőzegláp megtekintése és szekerezés

Csütörtökön tőzegláb megtekintése volt az egyik programunk. Három szekér várt ránk, mindegyik elé két ló volt fogva. Felszálltunk a kocsikra, majd egy föld úton indultunk el. Jobbra és balra lovakat és teheneket láttunk szabadon engedve. A kocsis ostorral hajtotta a lovakat akik fegyelmezetten vittek minket el az erdő széléhez ahol megálltunk. Mindenki kiszállt a szekereből és elindultunk az erdőbe megtekinteni a tőzeglápot. Egy fa hídon lehetett a láp fölött közlekedni, ahol táblák voltak kihelyezve érdekességekkel. Elolvastuk ami szerepelt rajta, majd lementük a hídról és bementünk a fák közé a lápra. Nagyon érdekes volt rajta állni, mert kicsit besüppedt alattunk. Egy ideig ezen szórakozott az osztály. Ezután visszaindultunk a szekerekhez és újból elfoglaltuk a helyeinket. Visszafele is ugyanazon az úton mentünk mint odafele, körülbelül 15 perc volt amíg visszaérkeztünk a kiinduló ponthoz. Volt amikor a szekérhez kötött lovak elkezdtek gyorsabban haladni, ezt nagyon élveztek. Amikor megérkeztünk elköszöntünk a kocsisoktól és megköszöntük nekik az utat. Szerintünk mindenki nagyon élvezte ezt a programot, reméljük lesz még hasonlóban részünk.